

ZÁMBÓ GYULA, DR.

1921. június 4. Nyergesújfalu, Esztergom vármegye – 2007. október 13.
Budapest

Apja géplakatosként dolgozott a nyergesújfalui Eternit palagyárban. – Az elemi iskolát Nyergesújfalun, a reáliskolát Esztergomban végezte, de súlyos tüdőbetegsége miatt már magántanulóként érettségizett Érsekújváron. Iskolái mellett a palagyárban és magánépítkezéseken dolgozott. 1941-ben besorozták, de betegsége miatt a világháború alatt nem teljesített katonai szolgálatot. Saját bevallása szerint a háború alatt lakásukon szökött deportáltakat és katonaszökevényeket bújtatott és élelmezett.

1945. áprilisban belépett a Magyar Kommunista Pártba, 1946. január–április között három hónapos pártiskolát végzett, majd Nyergesújfalun körzeti párttitkár lett. Az 1947-es „kékcédulás választásokon” végzett kiemelkedő munkájáért a párttól elismerő oklevelet kapott. 1948. január–május között az MKP dorogi járási bizottságán dolgozott propagandistaként, 1948. júniustól a nyergesújfalui Viscosa Vállalat gyárgondnoka lett.

1949. szeptembertől pártjavaslatra beiskolázták a Rákoskeresztúron ekkor indult Büntetőbírói és Államügyési Akadémiára, 1950. szeptember–októberben elvégezte a tartalékos hadbírói tanfolyamot is. 1950. október 14-ével került a Budapesti Katonai Ügyészség állományába mint katonai ügyész százados. Az ügyészségen is igen aktív pártmunkát végzett: párttörténeti továbbképzéseket tartott a tiszteknek és szemináriumokat a polgári alkalmazottaknak. 1952. augusztus 1.–1954. december 1. között a Budapesti Katonai Ügyészségen (1953-tól főügyészség) volt ügyész. Időközben 1952. október 1. és 1953. február 15. között – már őrnagyi rendfokozatban – a Debreceni Katonai Ügyészséget vezette, átvezényléssel. 1954. december 1-jével kinevezték a Budapesti Katonai Főügyészség vezetőjének helyettesévé, 1955. augusztus 1-jével pedig a főügyészség vezetőjévé.

Az 1956-os forradalom idején végig szolgálati helyén tartózkodott, mivel a lakásán forradalmárok keresték. 1957-ben alezredessé léptették elő. 1958-ban kiváló eredménnyel doktorált az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. Ez év júliusában a legfőbb ügyész kezdeményezésére alkalmatlanság miatt leváltották a Budapesti Katonai Főügyészség vezetői beosztásából. Az indoklás szerint az ügyészség munkáját nehezítő vitákat, intrikákat nem tudta felszámolni, „minthogy azokat részben saját maga idézte elő”. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Ellenőrző Bizottsága az eredeti indítványt megváltoztatva Zámbo leszerelését megakadályozta, és áthelyezték a Magyar Néphadsereg Vezérkara Magyar–Szovjet Vegyesbizottságának jogi irodájára. A személyiségéből adódó problémák 1963-tól súlyosbodtak, s végül 1965. augusztus 1-jén – fegyelmi úton történő leszerelés helyett – „létszámfelettiként” szolgálaton kívül helyezték, egyúttal rokkantsági nyugállományba vonult. Később több

alkalommal (1976-ban és 1994-ben) sikertelenül követelte rehabilitációját a honvédelmi minisztertől, összeesküvésnént beállítva nyugállományba helyezését.

A Hadtörténelmi Levéltárban fellelhető adatok alapján az 1956-os forradalmat követő megtorlás idején legalább nyolc olyan statáriális eljárásban képviselte a vádat, amelyben végrehajtott halálos ítélet született. 1958-as minősítésében ki is emelték, hogy „a rögtönbíráskodás terén – ügyész vonalon – az elvtárs kiváló munkát végzett.” Ezenkívül még legkevesebb három olyan büntetőperben volt az elsőfokú tárgyaláson eljáró ügyész, amely végén halálos ítéletet hirdettek ki, s a másodfokú eljárás után végre is hajtották.

KITÜNTETÉSEI

Kiváló Szolgálatért Érdemérem (1956)

Ügyészség Kiváló Dolgozója (1957)

Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata (1957)

Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957)

Szolgálati Érdemérem 10 év után (1960)

FORRÁSOK

HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Központi Irattár 98798.

HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Levéltár XI. fondőcsoport